

ВСЕ ЕВРЕИ ОТВЕТСТВЕННЫ ДРУГ ЗА ДРУГА

תְּהִלָּה ТХИЯ

Возрождение

ЕЖЕМЕСЯЧНАЯ ГАЗЕТА ЧЕРНИГОВСКОЙ ЕВРЕЙСКОЙ ОБЩИНЫ

№ 09 (286)
14 сентября
2021 г.

ШАНА ТОВА!

Дорогие друзья!

Пусть новый 5782 год принесёт
всем нам мир и здоровье,
радость и благополучие!

Доброго и сладкого года!!!

Шана Това уМетука!!!

Черниговская еврейская община
Благотворительный еврейский фонд «Хасде Эстер»
Всеукраинский Благотворительный Фонд «Для Тебя»
Редакционная коллегия газеты «Тхия»

КАЛЕНДАРЬ ЕВРЕЙСКИХ ПРАЗДНИКОВ 5782 ГОД (2021-2022)

Рош а-Шана	7-8 сентября 2021 г.
Йом Кипур	16 сентября 2021 г.
Суккот	21-27 сентября 2021 г.
Шмини Ацерет	28 сентября 2021 г.
Симхат Тора	29 сентября 2021 г.
Ханука	29 ноября-6 декабря 2021 г.
Ту би-Шват	17 января 2022 г.
Пурим	17 марта 2022 г.
Песах	16-23 апреля 2022 г.
День Катастрофы	28 апреля 2022 г.
День Памяти	4 мая 2022 г.
День Независимости Израиля	6 мая 2022 г.
Лаг ба-Омер	19 мая 2022 г.
Шавуот	5-6 июня 2022 г.
Пост 9 Ава	7 августа 2022 г.
Тубе-Ав	12 августа 2022 г.

ПРАЗДНИК ДЛЯ ВСЕХ

Празднование Рош а-Шана – 5782 подарило море положительных эмоций участникам всех программ БЕФ «Хасде Эстер»! Детям и подросткам запомнятся веселые конкурсы и игры и фантастическое шоу с сухим льдом в рамках проекта «Лаборатория еврейских праздников»; женский клуб принял участие в творческой мастерской по оформлению праздничных тарелок в уникальной технике росписи; участников программ «Дневной центр» и «Теплый дом» ожидала увлекательная экскурсия и праздничная трапеза на свежем воздухе – а семейный клуб побывал на берегу Десны с выездной творческой программой «Еврейский год». И, конечно, для всех – яблоки с мёдом, благословения и пожелания доброго и сладкого года!

Пусть же весь новый 5782 год будет таким же чудесным, ярким и радостным, как наши праздничные встречи на Рош а-Шана!

«Кто спасет одну жизнь – спасет весь мир»

То, что жизнь человека бесцenna, – понятно каждому. Можно привести множество рассуждений и высказываний выдающихся мыслителей как прошлого, так и нашего времени на эту тему. Но, на мой взгляд, самое точное, самое ёмкое определение того, что есть жизнь человека и как к ней должно относиться, мы находим в одной из книг Талмуда: «Кто спасет одну жизнь – спасет весь мир».

**Награждение
Ф. Товстоног. 2000 г.**

Вот одна такая история из жизни праведных людей, которые, возможно, никогда и не слышали о Талмуде, но, несмотря на опасность, которой они подвергали собственные жизни и жизни своих детей, сумели спасти преследуемых людей, поступив буквально в соответствии с Талмудом.

Анна Ананенко жила со своими двумя детьми: дочерью Феодосией и сыном Анатолием, – в селе Рыбинск Черниговской области. В том же селе жили и их родственники – Михаил и Матрена Юрченко с пятью детьми. Осенью 1941 года, после оккупации региона нацистами, две еврейки из города Корюковка Софья Якубович и ее дочь Вера, оставив свой дом, были вынуждены бежать из города. Добравшись, после скитаний по полям и сёлам, до села Рыбинск, они оказались в доме Михаила и Матрены Юрченко и попросили их о помощи. Здесь, в селе Рыбинск, они на три недели и нашли приют в семьях Юрченко и Ананенко.

Из воспоминаний спасённой Веры Остиненко (в девичестве Якубович):

«В 1941 г. мне было 13 лет. Моим братьям Борису и Леониду – 15 и 17 лет. Братья скрывались, собирали сведения о немцах для партизан. Маму Софью Якубович и меня арестовали, держали под стражей, добивались ответа, где братья. Нам удалось убежать, мы поспешили домой, куда как раз наведались наши мальчики.

Мать вышла утром по воду к колодцу, а я с братьями и их другом Григорием Гискиным осталась дома. По какой-то хозяйственной надобности я вышла во двор и увидела, что к нам идет группа полицейских. Борис выбежал из дома и попытался скрыться. Я тоже выбежала на улицу и видела, как полицейские стреляли по нему и убили возле лесопилки. Я побежала за мамой к колодцу. Мы решили бежать немедленно. Мы скитались по селам, пока нам не помогли жители с. Рыбинск, семьи Юрченко и Ананенко.

Соседи потом рассказали, что через два дня присланый полицейскими наряд закопал тело Бориса в нашем дворе. А Леонида убили через несколько дней вместе с Григорием Гискиным на огороде

Хомко Дмитрия Федосеевича, сначала заставив их самим себе рвать могильную яму. Там же было расстреляно более 200 человек: евреи, коммунисты, партизаны. Сейчас на этом месте памятник.

Когда мы бежали из Корюковки, я была полураздета, в летних туфлях; мама была в отцовском кожухе. На окраине местечка жила Анна Маслак. Она отдала нам свой большой теплый платок, сказав: «Вернете, если будем живы». Анна была расстреляна зимой 1943 г. Мы зашли еще к семье Стельмахов. Они просили нас остаться, но мы не хотели подвергать их риску.

Ночью мы добрались до села Милейки, заночевали в сене. Рано-рано поднялись, чтобы к вечеру дойти до Олешни. Там нас пустила на ночь семья Пискунов. Они нас накормили, обогрели, показали путь на Камку. В селе Камка мы ночевали в семье Мисников, у которых было трое детей.

В этот день партизаны вели бой недалеко от села, соседнюю деревню сожгли караулы. Сын Мисников Николай повел нас в Рыбинск, в семью Юрченко. Позже Николай был вывезен в Германию, несколько раз бежал, был узником концлагерей. Вернулся после войны, учительствовал. Он рано умер, наш спаситель.

24 января 2000 года Израильский институт Катастрофы и Героизма «Яд ва-Шем» удостоил Анну Ананенко и ее doch Feodosiu Ananenko /Tovstonog/, а также Михаила и Матрёну Юрченко почетным званием «Праведник народов мира».

К сожалению, ко времени присуждения спасителям звания «Праведник народов мира» в живых оставалась только Феодосия Товstonog.

Церемонию награждения Феодосии Ивановны Товstonog с вручением ей Почётной грамоты «Праведник народов мира» и именной медали по поручению и от имени Посольства Государства Израиль в Украине организовал и провёл председатель Черниговского областного объединения еврейских общин и организаций Семён Бельман. Состоялось награждение в помещении сельского совета села Рыбинск весной 2000 года.

Следует заметить, что присуждение почётного звания «Праведник народов мира» – это благодарность еврейского народа и еврейского государства. В Украине же о своих Праведниках народов мира – этих национальных героях без оружия и их подвиге – государство, как видим, вспомнило на 30-м (!) году Независимости. Вспомнило, когда уже практически никого из Праведников не осталось среди живых...

**Церемония открытия
Мемориальной доски. 2021 г.**

В семье Юрченко было пятеро маленьких детей, Мотря Павловна была беременна шестым. Хотя караулы жили рядом, Юрченки нас прятали, делились хлебом. Позже Михаил Захарович Юрченко перевел нас к своей родне Ананенко, которые жили на одной с ними улице, почти напротив».

Две семьи прятали у себя Софью и Веру по очереди, помогали им, а потом связали их с партизанами, находящимися в этом районе. В январе 1942-го женщин переправили в партизанский лагерь, в лес рядом с селом Журавлева Буда. Командир Алексей Федоров решил, что Софья и Вера останутся в отряде.

Вплоть до освобождения Украины в 1944 году Софья была поваром отряда, а Вера, в то время еще подросток, принимала участие в боях. От своих товарищей по оружию они узнали, что в начале марта 1943-го 15-летний Анатолий Ананенко был расстрелян вместе с другими заложниками, в знак мести партизанам. После войны Софья и Вера вернулись в Корюковку и поддерживали связь со своими спасителями.

ственной администрации, в рамках празднования 30-й годовщины Независимости Украины состоялось торжественное мероприятие – открытие мемориальной доски в честь Праведников народов мира Анны Ананенко и Феодосии Товstonog (Ананенко).

В церемонии открытия памятной доски приняли участие директор Департамента культуры и туризма, национальностей и религий Черниговской областной государственной администрации Людмила Замай, заместитель председателя Корюковской районной государственной администрации Алексей Мотчаный, первый заместитель Корюковского городского головы Александр Савченко, председатель правления Черниговского областного объединения еврейских общин и организаций, председатель правления Черниговской городской еврейской общины, директор БЕФ «Хасде Эстер» Ирина Липкина.

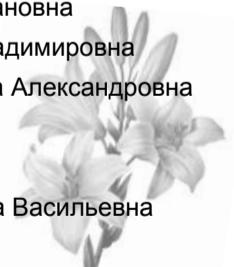
Вечная память и вечная слава Праведникам!

Семён БЕЛЬМАН

Жаши юбиляры

Чернигов

Тарасенко Лидия Александровна
Вергун Алла Андреевна
Кейтельман Михаил Григорьевич
Степаненко Валентина Николаевна
Шумяцкий Михаил Григорьевич
Дубровская Алла Владимировна
Левина Лина Израилевна
Кока Раиса Романовна
Колтун Нина Владимировна
Ковальчук Ирина Александровна

Нежин

Ковальская Анна Васильевна

Прилуки

Крупниченко Валентина Борисовна

МАЗЛ ТОВ!

До 80-річчя трагедії Бабиного Яру

ПОДАРУНКИ МУЗЕЮ ВІД МЕМОРИАЛЬНОГО ЦЕНТРУ «БАБИН ЯР»

Наближається 80-та річниця трагедії Бабиного Яру.

2 вересня 2021 року Музей історії євреїв Глухівщини отримав від директора видавничого проекту Меморіалу Голокосту «Бабин Яр» Олега Шовенка цінний подарунок – прекрасні книги: «Ніч. Світанок. День» лауреата Нобелівської премії Елі Візеля, «Володимир Єврейський. Історія і трагедія єврейської громади Володимира-Волинського» Володимира Музиченко, «Банальність зла. Суд над Айхманом в Єрусалимі» письменниці та філософа Хани Арендт.

Особливу цінність представляє фото книга «Бабин Яр», на 300-х сторінках видана Меморіальним центром Голокосту «Бабин Яр», яка включає в себе розділи: «Голокост. Погляд очима вбивць», «Війна. Окупація Києва. Звільнені руїни», «Домашні архіви єврейських сімей»...

Працівники БО БФ «Меморіальний центр Голокосту «Бабин Яр» також подарували нам цілу серію фотоархівів «Родинна пам'ять. Фотоархіви єврейських сімей в Україні». Багато фотографій зібрано дослідниками з приватних архівів. Вони відкривають нам цілий пласт візуальної історії, надають унікальну можливість подивитись на життя очима сучасників, а не офіційної хроніки.

Ось «Архів Діни Пронічевої з 1910-х до 1980-х років».

Ця книга – фотоархів Діни Пронічевої (1911, Чернігів – 1977, Київ) – акторки театру, однієї з тих небагатьох, кому вдалося врятуватися з Бабиного Яру.

В перший день розстрілів євреїв 29 вересня 1941 року вона разом з тисячами киян, батьками, родичами та сестрою потрапила до Бабиного Яру і дивом вижила після кулеметної черги. Всіх засиали землею... Уночі Діна вибралася з-під загиблих і через декілька днів поневір'я пришла у місто. Ховаючись, Діні пощастило дожити до звільнення Києва від фашистів. Дінін чоловік Віктор Пронічев, теж артист, у 1942 році був розстрілян гестапівцями. Його батьки були придворними артистами у Санкт-Петербурзі. У книзі показані діти Пронічевих: донька Ліда та син Володимир та онуки. Померла Д. Пронічева у 1977 році у Києві.

Хочу додати, що у Бабиному Яру загинули батько відомого глухівського педагога Й. Казнадзе та батьки лікарки А. Пінес.

Багато років життя віддав увічненню пам'яті жертв Бабиного Яру Президент ЄРУ Ілля Михайлович

Левітас. Менора, яка там стоїть, – це його заслуга... Він створив Музей Бабиного Яру, де було дуже багато експонатів, які Ілля Михайлович збирав багато років. Там були дитячі іграшки, одяг, взуття... Дещо і я надсилив у фонд музею. Неодноразово ми з І. Драчом, І. Гофманом, рабином Яковом Дов Блайхом, С. Бельманом, Б. Дорфманом, М. Гольдом, Л. Воловик ходили «дорогою смерті» до Бабиного Яру

і покладали квіти...

Фотокнига «Архів Ісера Купермана з 1950-х до 1990-х років» показує дуже цікаву історію одного з найвидатніших шашистів світу, міжнародного гросмейстера, семиразового чемпіона світу з міжнародних шашок, багаторазового чемпіона СРСР, теоретика, автора понад сорока книжок.

Ісер Куперман народився біля Чорнобиля. У 18 років в 1940-му став майстром спорту з шашок. Після війни Куперман тричі поспіль був чемпіоном Союзу. Міжнародний зліт відбувся у 1958 році, коли він вперше став чемпіоном світу з міжнарод-

них шашок. У 1959 році чемпіонат світу проходив у Києві, і його суперник захотів побувати у чемпіона світу Ісера Купермана в гостях, а той не міг його прийняти, бо сім'я чемпіона з двома дітьми мешкала в одній кімнаті комуналки. Після цього Куперману нарешті дали трикімнатну квартиру.

З перемог Купермана почалася ера перемог радянських шашістів. Ісер написав багато книжок по теорії три у шашки, якими дотепер керуються у всьому світі.

У 1976 році Куперману не дали згоду на виїзд

на матч-реванш за кордон. Після цього він виїхав до Ізраїлю, а потім оселився у Бостоні (США). 8 разів ставав чемпіоном США з міжнародних шашок. Все це відтворено у фотографіях його архіву.

Цікаві фотографії можна побачити і в «Архіві Ріви Зельдіч» та «Архіві сім'ї Парматових».

Я дуже вдячний директору видавничого проекту Меморіалу «Бабин Яр» Олегу Шовенку, працівникам Н. Заросило, Л. Ахуновій та всьому колективу за подарунки нашому музею – книги, що увічнюють пам'ять жертв Голокосту та зберігають унікальні сторінки історії євреїв України.

Михаїло ЧАСНИЦЬКИЙ,
засновник та керівник
Музею історії євреїв Глухівщини

Память о жертвах Бабього Яра

Страницы филателистической летописи

В этом месяце исполняется 80 лет со дня начала массовых расстрелов евреев, проводившихся гитлеровцами и их пособниками в Бабьем Яру в Киеве. Расстрелы начались 29 сентября 1941 года и продолжались до осени 1943 года. Всего в этом месте было расстреляно свыше ста пятидесяти тысяч человек.

Одним из способов увековечения памяти жертв Холокоста является выпуск объектов филателии, посвященных трагическим событиям времен Второй мировой войны.

В память о жертвах этой трагедии почта Израиля в 1983 году выпустила марку, воспроизводящую картину Иосифа Кузьковского «Бабий Яр. Последний путь» (рис. 1) и конверт первого дня (конверт

марки). Картина «Последний путь» была приобретена правительством Израиля для постоянного экспонирования в здании Кнессета.

16 сентября 1991 года, в пятидесятую годовщину начала расстрелов в Бабьем Яру (по еврейскому календарю), в Израиле отмечался День памяти жертв Бабьего Яра. К этому событию Почтой Израиля был изготовлен специальный почтовый штемпель. Этот штемпель вместе с выпущенной ранее маркой был использован в сувенирном листе, выпущенном почтой

(рис. 2).

Рис. 1

первого дня (КПД) — специальный немаркированный конверт, на котором наклеены почтовые марки либо блоки, погашенные в первый день их выпуска. Изображение на конверте связано с тематикой

Рис. 2

В том же 1991 году почта СССР выпустила иллюстрированный маркирован-

Рис. 3

ный конверт, с изображением «памятника жертвам фашизма в Бабьем Яру».

29 сентября 2011 года в Украине предприятие «Укрпошта» в память о жертвах массовых расстрелов еврейского населения в Бабьем Яру выпустила в обращение почтовую марку. К выпуску коммеморативной (памятной) марки было приурочено издание официального конверта первого дня с изображением видов мемориала «Бабий Яр». Тираж конвертов – примерно по 20 экземпляров каждого вида, и в свободную реализацию они не поступали. Весь тираж конвертов был использован для изготовления КПД. В Одессе обществом коллекционеров предметов военной

тематики к выпуску марки «Бабий Яр» также были подготовлены 4 специальных художественных конверта, которые использовались для создания КПД.

29 сентября 2016 года (75 лет трагедии) «Укрпошта» ввела в обращение почтовую марку «Бабий Яр», специальный штемпель и конверт первого дня (рис. 4).

Нынешняя 80-я годовщина трагедии Бабьего Яра, несомненно, также будет отражена в выпуске ряда филателистических объектов.

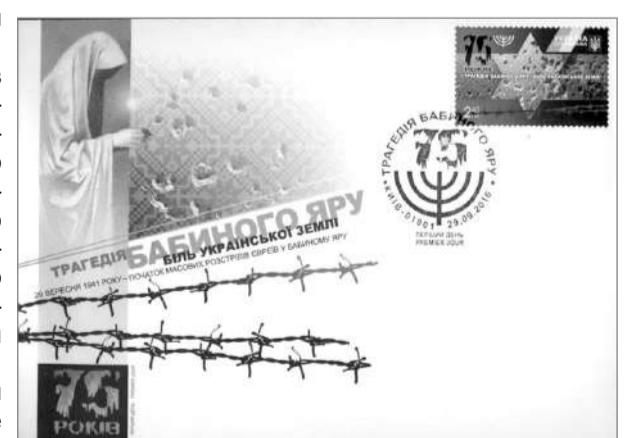

Рис. 4

Можно надеяться, что память о жертвах Холокоста будет сохраняться в памяти людей и не даст страшным страницам истории повториться.

Владимир БЕРНШТАМ (Ізраїль),
спеціально для газети «ІндиХія»

ГРОСМЕЙСТЕР ФАНТАСТИКИ

До 100-річчя з дня народження Станіслава Лема

Гадаю, що дорога до зірок та інших мешканців буде не лише довгою та важкою, але й словеною неймовірних явищ, які не мають жодних аналогій з нашою земною дійсністю.

Станіслав Лем

Майбутній автор «Солярісу» і «Футурологічного конгресу», письменник і філософ Станіслав Лем приходить у цей світ 12 вересня 1921 р. у Львові у польській родині єврейського походження. Батько: Самуїл Лем, військовий лікар; мати: Сабіна Волнер. Після Другої світової війни родина Лемів опиняється у Кракові, де Станіслав отримує медичну освіту.

Юнацькі страхи, породжені окупацією Львова нацистами під час Другої світової (також у часи Голокосту гинуть страшною смертю багато родичів Станіслава), надзвичайно впливають на дорослого Лема: письменник-фантаст неперервно очікує початку Третьої світової війни з її неминучим застосуванням атомної зброї. Відповідно, першісток Томаш народжується лише у 1968 р., на 15-й рік подружнього життя Станіслава Лема і Барбари Лесьняк.

Народження сина суттєво впливає на режим дня фантаста: тепер Лем засинає о 9-й вечора, а прокидався (щоб відразу ж розпочати роботу) о 4-й ранку. Цікаво, що в цьому Станіслав Лем випереджає на цілу годину Жуля Верна (відомо, що видатний француз починав свою працю о 5-й ранку), одного з засновників жанру наукової фантастики.

Лем працює науковим співробітником, пише рецензії на статті з журналу «Життя науки», починаючи виходити його перші науково-фантастичні твори: повість «Людина з Марса» (1946); роман «Астронавти» (1951); збірка оповідань «Сезам» (1954); роман-утопія «Магелланова хмаря» (1955)...

Неймовірно: від 1950-х рр. у тодішньому Радянському Союзі книги Станіслава Лема користуються шаленим попитом, проте у Польщі ситуація цілком протилежна. Приклад: в СРСР загальний наклад роману «Астронав-

ти» становить 2,5 млн, до твору пише передмову Герман Титов, другий радянський космонавт (після Юрія Гагаріна); в той же час на батьківщині упродовж 1964 р. купують ... декілька десятків примірників роману.

В СРСР зі Станіславом Лемом вважають за честь зустрітися академіки й космонавти, письменники та співаки... Лише декілька імен: Петро Капиця, видатний фізик, Нобелівський лауреат (1978); Константин Феоктистов, єдиний радянський безпартійний космонавт; брати Стругацькі, Аркадій і Борис (АБС), класики наукової фантастики; Володимир Висоцький, видатний актор, поет і співак...

У наш час постійних разом про щеплення, ймовірно, надзвичайно цікавим буде згадати роман Станіслава Лема «Повернення із зірок», вперше виданий польською мовою 60 років тому, у 1961-му. Чому? В цьому фантастичному романі також важливе місце посідає спеціальне щеплення – бетризація... Що ж це таке? Ось Халь Брег, головний герой твору, що «був пілотом, у польоті до Фомальгауту», повертається з далекої космічної експедиції, яка тривала «127 років за земним часом і 10 – за корабельним». Упродовж відсутності Брега усіх землян бетризовано – видалено ген агресії, внаслідок чого людина навіть не

повертається з далекої космічної експедиції, яка тривала «127 років за земним часом і 10 – за корабельним».

Упродовж відсутності Брега усіх землян бетризовано – видалено ген агресії, внаслідок чого людина навіть не

думає про те, щоб вбити іншу людину чи тварину... Усі рятувальні й небезпечні завдання механізовано й роботизовано, а людство вже не прагне до зірок... Автор

яскраво змальовує, наскільки спрощеним і примітивним стає життя в такому «комфортному» суспільстві, в якому люди навіть стають меншими на зрист.

Замість мистецтва постає його ерзац – видовища, що пропонують лише поверхове збудження емоцій, майже повністю приглушених бетризацією. «Сьогодні вже нема трагедій. Ми знищили пекло пристрастей, а тоді виявилось, що одночасно перестав існувати і рай. Усе тепер урівноважено», – таке пояснення чує Брег від свого лікаря...

Чудовою ілюстрацією до перших розділів роману є, на мій погляд, картина «Lemberg» («Львів») вже доволі відомого і перспективного художника Святослава Подлевського, кандидата історичних наук і керівника Мистецького центру (ART Centre) Чернігівської обласної бібліотеки для юнацтва. Полотно, написане у 2019 р., експонувалося на персональній виставці художника «Чорна зона», що проходила 23 грудня 2020 р. – 22 січня 2021 р. у блакитній залі нового корпусу нашої бібліотеки.

Справді, на картині ми бачимо Брега, якому для повернення на рідну планету «дозволили взяти тільки чорний светр». Важко визначити вік головного героя, майстерно зображеного художником на полотні, адже «поземному» пілоту космічного корабля «Прометей» ... 157 років, біологічно ж Брег прожив лише 40.

Яскравим тлом картини виступають Молочний (Чумачький) Шлях та окремі сузір'я. Поруч з пілотом склянка ... молока, проте, згідно з поясненням Наїс – дівчини, з якою Брег знайомиться першого «земного» вечора, – «бріт – це ніяке не молоко», але «чужому завжди дають бріт», від цього напою чоловік «стає, мусить бути чемним», відповідно, «не може дозволити собі нічого зайвого».

Символічно: назву картини «Lemberg», де зашифроване місто народження фантаста (так Львів здався за часів Австро-Угорської імперії), можна також прочитати як «гора Лема» (нім.), з якої 100 років тому починається шлях маленького Станіслава до вершини всесвітньої слави та визнання...

Валерій ПОМАЗ,
бібліограф Чернігівської обласної
бібліотеки для юнацтва

НЕЖИН ЕВРЕЙСКИЙ

Последнее воскресенье августа подарило семейному клубу «Хэсэда Эстер» увлекательную поездку в «уездный» город Нежин и знакомство с его еврейской историей. Да, Нежин – это не только знаменитые огурцы и Университет (хотя и в этих сферах, оказывается, есть

заметный «еврейский след!»), это еще и еврейская община с тысячелетней историей и зна-

чительным вкладом не только в развитие Нежина, но и в судьбы мирового еврейства.

Обо всём этом мы узнали благодаря председателю Нежинской еврейской общины Светлане Пудаловой и прекрасному экскурсоводу – активисту общины, краеведу Валерию Финкельштерну. Мы побывали на могиле Дов-Бер Шнеерсона и поговорили об истории хасидизма и движения ХаБаД; у здания Университета и у памятника Марку Бернесу в Графском парке вспоминали о выдающихся евреях – уроженцах Нежина; познакомились с архитектурой старых синагог, в зданиях которых сегодня,

к сожалению, размещаются жилые дома или учреждения... А ещё прошлись по старинным улочкам Нежина, где жили и живут бок о бок греки и поляки, евреи и ассирийцы...

Удивительная атмосфера Нежина и знакомство с яркими страницами его еврейской истории сделали эту поездку семейного клуба действительно незабываемой!

Александр ЧЕВАН

Газета «Тхия» виходить при підтримці «Джойнт» (JDC) – ведучої єврейської міжнародної гуманітарної організації, яка уже більше тридцяти років допомагає нуждаючимся євреям і розвиває єврейську життя в країнах бывшого СРСР. Подробную інформацію про JDC ви знайдете на сайті: www.JDC.org

Газета виходить при фінансовій підтримці Всеукраїнського Благотворительного Фонду «Для тебе». В електронному форматі газета размещается на сайті: www.2U.org.ua

תְּהִיָּה
ТХИЯ

Учредитель: Черниговская еврейская община
Издатель: Черниговская еврейская община
Регистрационное свидетельство: ЧГ № 150
Газета «Тхия» («Возрождение»)
Распространяется бесплатно

Редакция оставляет за собой право редактировать и сокращать текст материалов.
Редакция не всегда разделяет точку зрения авторов.
Отпечатано ФОП Лозовой В.М.
Свидетельство Серия ДК № 3759 от 14 апреля 2010 г.
14000, г. Чернигов, ул. Станиславского, 40
Заказ 0004. Тираж 600 экз.

Адрес редакции:
14017, г. Чернигов,
ул. И. Мазепы, 58.
Тел. 66-24-94
e-mail:
chevan1970@gmail.com

Главный редактор Александр Чеван
Редакционная коллегия:
А.Брик, В.Ванжа, Н.Ратновская.